

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

**Stretnutie vedenia NBS
s predstaviteľmi poskytovateľov platobných služieb
a nebankových poskytovateľov úverov
v Slovenskej republike**

Bratislava 14. novembra 2018

Obsah

- 1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore**
- 2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov**

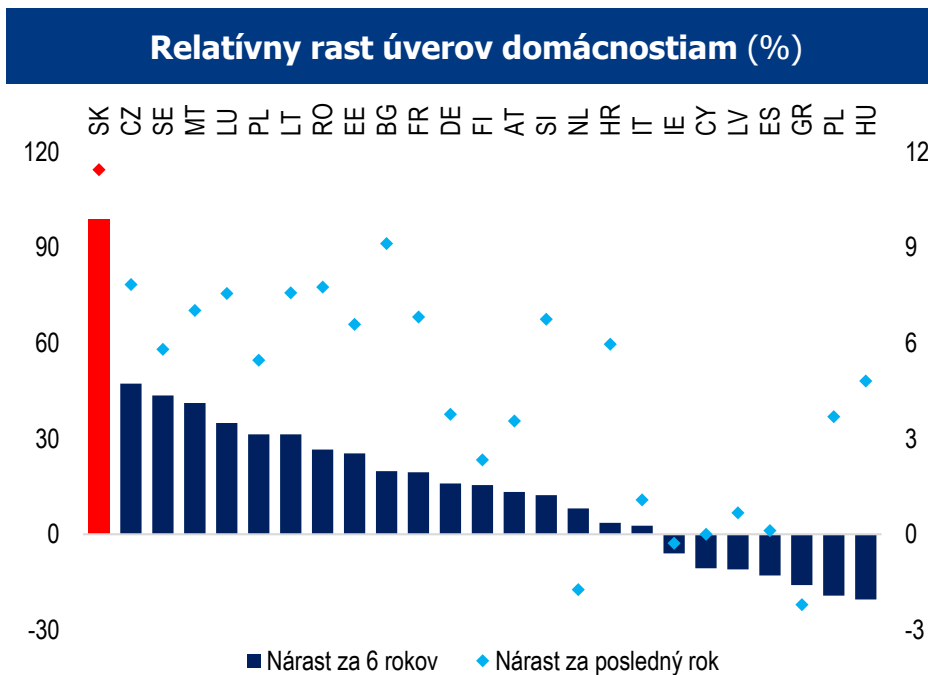
1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

Úvery celkom

- Úvery domácnostiam naďalej rástli najrýchlejšie v EÚ
 - Objem úverov celkom sa za posledných 6 rokov prakticky zdvojnásobil
 - S náskokom najvyšší rast v EÚ
 - Napriek spomaleniu tempa rastu si Slovensko udržalo prvenstvo aj v posledných 12 mesiacoch

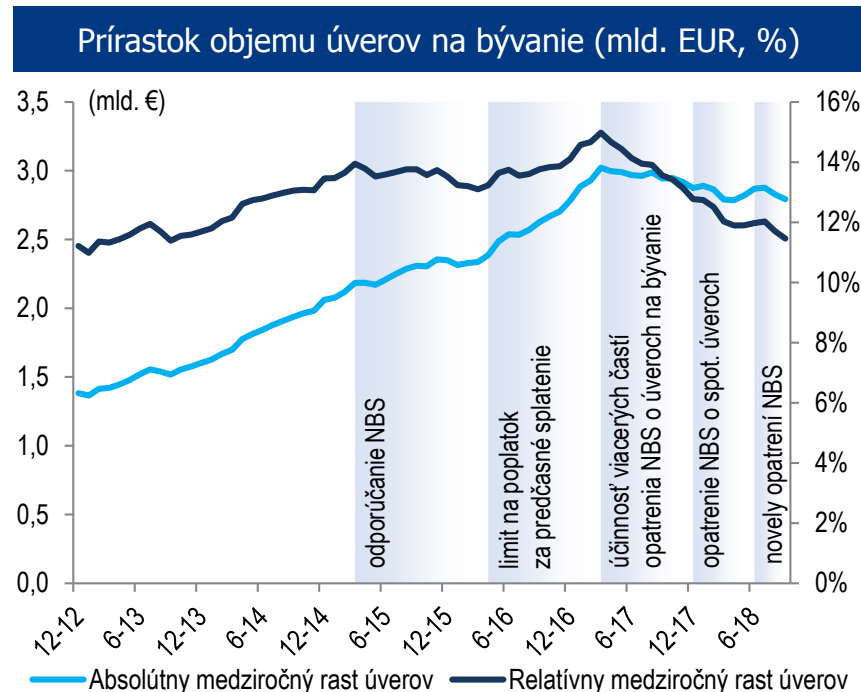

Zdroj: ECB SDW.

Úvery na bývanie

- Úvery na bývanie boli poznačené predzásobením
 - Úvery na bývanie na konci prvého polroka 2018 zaznamenali prechodné zvýšenie prírástkov
 - Zrejмый súvis s očakávaniami noviel opatrení NBS
 - Vývoj úverov na bývanie bol v posledných rokoch opakovane ovplyvňovaný legislatívou
 - Úrokové sadzby nových úverov klesli na nové minimum 1,5 %

Zdroj: NBS.

Bankové spotrebiteľské úvery

- Spotrebiteľské úvery v bankách spomalili rast
 - Prírastok bankových spotrebiteľských úverov bol do konca roka 2017 pomerne stabilný, v roku 2018 však spomalil
 - Prírastok úverov za prvé tri štvrt'ok 2018 bol až o 30 % nižší než v rovnakom období predošlého roka (bez očistenia odpisov a odpredajov až o 40 % nižší)
 - Úrokové sadzby na nové spotrebiteľské úvery boli v posledných mesiacoch skreslené štrukturálnymi zmenami, k septembru 2018 dosiahli v priemere 8,3 %

Nebankové spotrebiteľské úvery

- Objem nebankových spotrebiteľských úverov sa výrazne nemenil, vplývali však štrukturálne zmeny
 - Portfólio nebankových sa v roku 2018 pohybovalo tesne pod hodnotou 1 mld. €, čo tvorí 15 % trhu spotrebného financovania
 - Na trhu nebankových veriteľov pokračovali štrukturálne zmeny, najmä vo vlastníckom prepojení bánk a nebankových spoločností
 - RPMN nebankových úverov dlhodobo klesá

Úvery na bývanie

- Objem zlyhaných úverov na bývanie sa prakticky nemenil
 - Podiel zlyhaných úverov sa od marca 2018 udržoval na hodnote 1,7 %
 - Pretrváva záporný prítok zlyhaných úverov – je viac zlyhaných úverov, ktoré sa začnú znova splácať, než štandardných úverov, ktoré zlyhajú

Spotrebiteľské úvery

- Zlyhania spotrebiteľských úverov sa zlepšili
 - Miery zlyhania spotrebiteľských úverov sa ďalej zlepšovali, údaje roka 2018 sú však skreslené zemou v účtovných štandardoch
 - Podiel zlyhaných úverov sa počas roka 2018 takmer nemenil (s výnimkou štrukturálnej zmeny) a udržoval sa na hodnotách okolo 9,3 %

Zadlženosť domácností

- Rast zadlženosti domácností predbieha fundamenty
 - Pozitívne makroekonomické prostredie tlačí na rast zadlženosti domácností (nízke úrokové sadzby, nízka miera nezamestnanosti, rastúce mzdy, demografická štruktúra, a.i.)
 - Klesajú úrokové marže – na zachovanie zisku banky potrebujú poskytnúť čoraz viac úverov
 - Rast zadlženosti domácností je rýchlejší než zlepšovanie fundamentov
 - V krajinách strednej a východnej Európy majú slovenské domácnosti najvyššiu zadlženosť, hoci ešte pred 10 rokmi bola najnižšia v tomto regióne
 - Zadlženosť domácností zvyšuje aj citlivosť ekonomiky na cyklické výkyvy
 - Opatrenia NBS pôsobia ako zmierňujúci faktor príliš rýchleho rastu zadlženosti domácností

2.

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov

2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov

- 1. Spotrebiteľské úvery a úvery na bývanie**
- 2. Platobné služby (PSD 2)**
- 3. AML/TF – aktuálne témy**
- 4. Aktuálne legislatívne iniciatívy na úrovni EÚ**

- **Spotrebiteľské úvery a iné úvery a pôžičky pre spotrebiteľov (novela zákona o riešení krízových situácií „BRRD“)**

- ✓ **Predschránené úvery** (§ 7 ods. 43 zákona): Pri spotrebiteľskom úvere, ktorého výška je určená vopred bez aktívnej účasti spotrebiteľa, banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky **nemajú povinnosť overovať informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni**
 - a) ak spotrebiteľ je ich klientom viac ako šesť mesiacov,
 - b) banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky vedia preukázateľne zistiť informácie o platobných operáciách (príjem).

- ✓ **Opatrenie o RPMN** (§ 19 ods. 6 zákona): Národná banka Slovenska opatrením môže ustanoviť podrobnosti o výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov.

- **Úvery na bývanie (novela zákona o riešení krízových situácií „BRRD“)**
- ✓ **Opatrenie o RPMN** (§ 7 ods. 9 zákona): Národná banka Slovenska opatrením môže ustanoviť podrobnosti o výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov.
- ✓ **Opatrenie o úveroch na bývanie / k spotrebiteľským úverom**: NBS aktuálne neuvažuje o zmene limitov (limit na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úvery na bývanie, LTV, DTI a pod.).
- ✓ **Diskusia NBS o príprave usmernenia k oceňovaniu nehnuteľností určených na bývanie** podľa opatrenia o úveroch na bývanie.
- **Dôvody prípravy usmernenia k oceňovaniu nehnuteľností:**
 - a) jednotlivé opatrenia, ktoré vychádzajú z opatrenia o úveroch na bývanie boli implementované rôznym spôsobom,
 - b) zavedenie jednotného postupu.

3. Platobné služby (PSD 2)

- ✓ **Hodnotenie / Analýza GUI alebo API** rozhraní poskytovateľov platobných služieb s cieľom uplatnenia výnimky z povinnosti vytvoriť záložné riešenie podľa nariadenia o silnej autentifikácii „RTS SCA“
 - Analýza funkčného a technického riešenia GUI a API
 - Analýza udeľovania výnimiek
 - Analýza vykazovacích povinností v spojitosti s PSD2

- ✓ **Diskusie s finančným sektorom** s cieľom vzájomnej výmeny informácií a spoločnej prípravy na aplikáciu povinností vyplývajúcich z RTS SCA a súvisiacich pripravovaných usmernení EBA (usmernenie k udeľovaniu výnimiek podľa RT SCA, usmernenie k vykazovaniu štatistických údajov o podvodoch podľa PSD2).

- ✓ **Koordinácia členských štátov prostredníctvom EBA** – EBA odporučila počkať na vydanie usmernenia k výnimkám a neusmerňovať subjekty individuálne (cieľom je predísť tomu, aby subjekty neboli rozdielne informované).

- ✓ **5.AMLD:**
 - zavedenie nových povinných osôb, ako sú poskytovatelia virtuálnych mien,
 - spolupráca orgánov dohľadu NBS & FSJ,
 - spolupráca medzi jednotlivými FSJ a posilnenie výmeny údajov v oblasti AML/TF,
 - zriadenie registra účtov, registra bezpečnostných schránok a pod.,
 - účinnosť 5. AMLD od 2020.

- ✓ **Hodnotenie Slovenskej republiky v rámci 5. kola hodnotenia** Výborom Moneyval v oblasti AML/TF. Pôjde o hodnotenie efektivity oblasti AML/TF – kvalitná legislatíva už musí byť samozrejmosťou, bude sa hodnotiť jej efektívnosť v praxi.

- ✓ **13. - 14. 11. 2018** - prvé stretnutie s členmi Výboru Moneyval (začiatok 5. kola hodnotenia v oblasti AML/TF, nevyhnutná spolupráca so subjektmi finančného trhu, osobná návšteva členov Výboru Moneyval vo vybraných subjektoch finančného trhu).

➤ Aktuálny prehľad pripravovanej legislatívy EÚ:

- ✓ Návrh smernice o **správcoch úverov, nákupcoch úverov a vymáhaní kolaterálu**.
 - **dôvod vzniku návrhu smernice** – zefektívnenie mechanizmu pri vymáhaní úverov, ktoré sú zabezpečené,
 - zavádza sa povoloovací postup pre správcov úveru,
 - zavádza sa zrýchlený mimosúdny mechanizmus vymáhania (verejnou aukciou, súkromným predajom alebo privlastnením),
 - otvára sa smernica 2014/17/EU o úveroch na bývanie (zavádza sa právo pre spotrebiteľa uplatniť si námietky voči pôvodnému veriteľovi v prípade postúpenia práv).

- ✓ Návrh **nariadenia ESAs** (EBA ako orgán dohľadu AML/TF).
 - nový spoločný orgán dohľadu v oblasti AML/TF pre EBA & ESMA & EIOPA (uvažuje sa o EBA alebo iný orgán),
 - zber údajov v tejto oblasti (prostredníctvom RTS/ITS),
 - spolupráca orgánov dohľadu (NBS & FSJ) s výborom pre dohľad v oblasti AML/TF.

Ďakujeme za pozornost'